ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЛІЦЕЙ СФЕРИ ПОСЛУГ

ПОГОДЖЕНО
Голова профкому
_____Олеся БІЛІНСЬКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом по ліцею
від 17.02.2022 № 32

ІНСТРУКЦІЯ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ № 97
щодо безпечної поведінки на водних об'єктах та поблизу них

1. Загальні положення

1.1. Дана Інструкція розроблена для здобувачів освіти ліцею щодо безпечної поведінки на водних об'єктах та поблизу них і встановлює правила безпечного відпочинку на водних об'єктах та поблизу них.

1.2. Дотримання вимог цієї Інструкції дасть можливість запобігти випадкам травмування та загибелі дітей на воді.

1.3. Терміни що наведені в даній інструкції мають такі значення:

Водні об'єкти – природний або створений штучно елемент довкілля, в якому зосереджуються води (море, річка, озеро, водосховище, ставок, канал, водоносний горизонт);

Повінь – це підйом рівня води, що призводить до тимчасового затоплення низинних територій із розташованими на них угіддями, населеними пунктами;

Паводок – це короткочасний підйом рівня води, викликаний швидким таненням снігу, рясними дощами.

Льодохід – рух крижин і крижаних полів на річках під дією течії чи вітру.

Вимоїна – заглибина в землі, утворена текучою водою.

Дамба – гідротехнічна або дорожня споруда у вигляді валу для зберігання води у водоймищах, захисту низин від затоплення і т. ін.

Загата – споруда для затримання руху води в річці, потоці і т. ін.; перешкода для плавання, що утворилася від скупчення, нагромадження криги, снігу і т. ін.

1.4. Джерелами небезпеки на водних об'єктах є:

- девіантна поведінка людей;
- плавзасоби;
- погодні умови (вітер, дощ, хвилі, лід);
- мокрий одяг та інш.

1.5. Наслідками небезпек на водних об'єктах є різного виду травми, утоплення.

1.6. Факторами небезпек повеней і паводків є руйнування будинків і будівель, мостів; розмивання залізниць, автомобільних доріг; аварії на інженерних мережах; знищення посівів; жертви серед населення і загибель тварин.

2. Заходи безпеки на воді в зимовий період

2.1. Статистика свідчить: нехтування елементарними правилами безпеки – основна причини загибелі людей на воді узимку. Для того, щоб запобігти трагічним наслідкам потрібно дотримуватися елементарних правил безпеки на льоду.

2.2. Подивіться заздалегідь, чи немає підозрілих місць:

- лід може бути неміцним біля стоку води (наприклад, із ферми або фабрики);
- тонкий або крихкий лід поблизу кущів, очерету, під кучугурами, у місцях, де водорості вмерзли у лід;
- обминайте ділянки, покриті товстим прошарком снігу, під снігом лід завжди тонший;
- тонкий лід і там, де б'ють джерела, де швидка течія, або струмок впадає в річку;

2.3. Особливо обережно спускайтеся з берега: лід може нещільно з'єднуватися із сушею, можливі тріщини, під льодом може бути повітря.

2.4. Візьміть з собою палицю для того, щоб перевіряти міцність льоду. Якщо після удару палицею на ньому з'являється вода, лід пробивається, негайно повертайтеся на

те місце, звідки ви йшли. Причому перші кроки треба робити не відриваючи підошви від льоду.

2.5. Ніякому разі не перевіряйте міцність льоду ударом ноги.

2.6. Пошукайте, чи немає вже прокладеної лижні, як що ви на лижах.

2.7. Якщо немає і вам треба її прокладати, кріплення лиж відстібніть (щоб у крайньому випадку легко їх позбутися), палиці тримайте в руках, але петлі лижних палець не накидайте на кисті рук.

2.8. Рюкзак повісте лише на одне плече, а краще волочіть на мотузці 2-3 метри позаду.

2.9. Якщо ви йдете групою, відстань між лижниками (та й пішоходами) не скорочуйте менше, ніж на 5 метрів.

2.10. Пробийте лунки по різні боки переправи, щоб виміряти товщину льоду (рекомендується відстань між ними 5 метрів), і поміряйте їх. Майте на увазі, що лід складається з двох прошарків – верхнього (каламутного) і нижнього (прозорого) виміряти точну товщину льоду можна лише знявши спочатку верхній (каламутний) прошарок від снігового, зовсім уже неміцного льоду.

2.11. Твердо засвойте, що зимова підлідна ловля риби потребує особливо суворого дотримання правил безпеки:

- не пробивайте поруч багато лунок;
- не збирайтеся великими групами на одному місці;
- не пробивайте лунки на переправах;
- не ловіть рибу поблизу вимоїн та занадто далеко від берега;
- завжди тримайте під рукою міцну мотузку 12-15 метрів;
- тримайте поруч з лункою дошку або велику гілку.

3. Що необхідно знати про льодохід, повінь, паводок

3.1. Розрізняють весняний і осінній льодохід. Під час весняного льодоходу рухаються крижини, що утворилися в результаті руйнування крижаного покриву. Під час осіннього льодоходу – крижини що утворилися замерзанням шуги, сніжниці й з берегів, що відірвалися.

3.2. Період весняного паводку особливо небезпечний для тих, хто живе поблизу річки, ставка, водойми. Звикаючи взимку користуватися пішохідними переходами по льоду, багато хто забуває про небезпеку, яку приховує лід навесні, адже на перший погляд покрив, який все ще є на річці, досить міцний.

3.3. Переходити річку, ставок, озеро по льоду навесні – небезпечно!

3.4. Для своєчасного попередження можливих нещасних випадків на льоду не виходьте на лід, якщо вам невідома його товщина, не підходьте близько до ополонок, проталин, місць затору льоду, не проходьте через ділянки битого, колотого льоду, не відштовхуйте крижини від берега.

3.5. Остерігайтеся милуватися весняним льодоходом з обривистих берегів. Пливучи вздовж річки, лід сильно підмиває круті береги – можливі обвали. Льодохід на річках нерідко супроводжується заторами льоду.

3.6. Навесні небезпечно сходити за дамби, загати – вони можуть бути несподівано зірвані напором льоду. Не наближайтеся до крижаних заторів.

3.7. Суворо забороняється ходити по крижинах та кататися на них.

3.8. Забороняється дітям гратися біля води без нагляду дорослих!

4. Безпечний відпочинок на воді влітку

4.1. Відпочивати на воді (купатися, кататися на човнах) слід тільки у спеціально відведених та обладнаних для цього місцях.

4.2. Ніколи не пірнайте у незнайомому місці: спочатку обстежте водойму й переконайтесь, що під водою немає каміння, залізяк, гострих кілків або ж мілин.

4.3. Уникайте водоймищ зі швидкою течією.

4.4. Вчитися плавати або плавати діти можуть тільки під контролем дорослих.

4.5. При подоланні водойм на човнах неповнолітні мають бути в рятівних засобах.

4.6. Навіть на мілководді, можна упасти й захлинутися.

4.7. Купання дітей дозволяється тільки в спеціально обладнаних місцях під наглядом дорослих.

4.8. Купатися дозволяється в спокійну безвітряну погоду при швидкості вітру до 10м/сек, температурі води – не нижче $+18_0$C, повітря – не нижче + 24_0C.

4.9. Купатися дозволяється через 1,5-2 години після прийому їжі.

4.10. Не дозволяється входити у воду розпашілим і спітнілим, у воду треба заходити повільно.

4.11. Не запливайте далеко. Ніколи не плавайте наодинці, особливо якщо ви не впевненні у своїх силах.

4.12. Купання з маскою, трубкою і ластами потребує особливої обережності. Не плавайте з трубкою під час сильного хвилювання води.

4.13. Під час купання забороняється:

- залазити на попереджувальні знаки, буї, бакени;
- стрибати у воду з човнів, катерів, споруджень, не призначених для цього.
- пірнати з містків, дамб,причалів, дерев, високих берегів;
- використовувати для плавання такі небезпечні засоби, як дошки, колоди, камери від автомобільних шин та інше знаряддя, не передбачене для плавання;
- плавати на плавзасобах у місцях, відведених для купання;
- забруднювати воду і берег (кидати пляшки, банки, побутове сміття тощо), прати білизну у місцях відведених для купання;
- підпливати близько до плавзасобів, які йдуть неподалік від місць купання;
- жартома подавати сигнали безпеки;
- дітям, які не вміють плавати, заходити більше, ніж по пояс.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Якщо ви стали свідком нещасного випадку на льоду або на воді, негайно повідомляйте про це службу порятунку 101.

5.2. Якщо ви провалилися на льоду річки або озера:

- широко розкиньте руки по крайках льодового пролому та утримуйтеся від занурення. Дійте рішуче і не лякайтеся;
- намагайтеся не обламувати крайку льоду, без різких рухів вибирайтеся на лід, наповзаючи грудьми і по черзі витягуючи на поверхню ноги;
- головне – пристосувати своє тіло для того, щоб воно займало найбільшу площу опори;
- вибравшись із льодового пролому, відкотіться, а потім повзіть у той бік, звідки ви прийшли і де міцність льоду, таким чином перевірена. Незважаючи на те, що вогкість і холод штовхають вас побігти і зігрітися, будьте обережні до самого берега, а там не зупиняйтеся, поки не опинитеся в теплі.

5.3. Якщо на ваших очах на льоду провалилася людина:

- негайно сповістіть, що йдете на допомогу. Підкладіть під себе лижі, дошку чи фанеру (це збільшить площу опори) і повзіть на них;
- наближайтеся до ополонки тільки повзком, широко розкидаючи при цьому руки. До самого краю ополонки не підповзайте, інакше у воді опиняться уже двоє;
- ремені, шарфи, дошки, жердина, санки або лижі допоможуть врятувати людину. Кидати пов’язані шарфи, ремені або дошки треба за 3-4 метри;
- якщо ви не один, тоді, узявши одне одного за ноги, лягайте на лід ланцюжком і рухайтеся до пролому. Дійте рішуче і швидко – постраждалий швидко мерзне у крижаній воді, мокрий одяг тягне його до низу;
- подавши постраждалому підручний засіб порятунку, витягайте його на лід і повзіть з небезпечної зони. Потім укрийте його від відру і як найшвидше доставте в тепле місце, розітріть, переодягніть у сухий одяг і дайте напитися чаю;

5.4. Потрапивши у воду під час затоплення, повені, паводку:

- зніміть із себе важкий одяг і взуття, відшукайте поблизу предмети, якими можна скористатися для отримання допомоги у воді;
- щоб повернути увагу рятувальників, постійно подавайте сигнали нещастя: у світлий час доби можна якомога швидше вивісити білий або кольоровий рушник, а в нічний час подавати світлові сигнали;
- до прибуття допомоги залишайтеся на верхніх поверхах і дахах будинків та інших підвищених місцях;
- самостійну евакуацію можна проводити , тільки якщо є потреба у наданні невідкладної медичної допомоги постраждалим, за відсутності продуктів харчування та медикаментів, погіршення обстановки або втрати впевненості в отриманні допомоги. Під час евакуації не переповнюйте рятувальні засоби (катери, човни, плоти та інш.).

5.5. Дії в період після повені, паводка.

- переконайтеся, що ваше житло не одержало внаслідок повені ушкоджень і немає загрози його обвалення та руйнування;
- при огляді внутрішніх кімнат не рекомендується використовувати сірники або свічки як джерело світла через можливу наявність у повітрі побутового газу (для цього найкраще підійде електричний ліхтарик);
- не користуйтеся електромережею до повного висихання будинку. До перевірки фахівцями стану електричної мережі вмикати електроприлади категорично забороняється;
- остерігайтеся розірваних або повислих електричних проводів.
- не вживайте їжу та продукти, які були підтоплені. (у тому числі й консервацію).
- колодязі питної води, що опинилися у зоні затоплення, необхідно осушити для подальшої дезінфекції. Ознаки зараження води можна помітити візуально при початковому огляді: за кольором або за запахом. Якщо є підозра, що питна вода заражена, проведіть її знезараження перш ніж вживати: прокип’ятіть або додайте з метою очищення хлорний розчин чи перманганат калію (марганцівку);
- при ушкоджені або зруйнуванні водопровідних, газових чи каналізаційних магістралей чи мереж негайно повідомте у відповідні комунальні служби й організації;

5.6. Це допоможе врятувати життя:

- якщо вас захопило течією, не намагайтеся з нею боротися. Треба плисти вниз за течією, поступово, під невеликим кутом, наближаючись до берега;
- не розгублюйтесь, навіть якщо ви потрапили у вир. Необхідно набрати побільше повітря в легені, зануритися у воду і, зробивши сильний ривок у бік, спливти.

РОЗРОБИВ
Інженер з ОП Ганна ФЕДОРАК

ПОГОДЖЕНО
Юрисконсульт Євгенія МОРОЗ